

KGAOLO YA 8

DIKGOROTSHEKO LE TSHEPEDIŠO YA TOKA

Maatla a boahlodi

165. (1) Maatla a boahlodi a Repabliki a beilwe go dikgorotsheko.
- (2) Dikgorotsheko di ikemetše ka botšona gomme di ikarabela go Molaotheo le go molao, woo di swanetšego go o diriša ka ntle le kgethollo le go se tšhabe selo, go emela sepitša goba lehufa.
- (3) Ga go motho goba setho sa mmušo seo se swanetšego go šunya nko modirong wa dikgorotsheko.
- (4) Ditho tša mmušo, ka tirišo ya dikgato tša semolao goba tše dingwe, di swanetše go thuša le go šireletša dikgorotsheko go kgonthišiša go ikemela ka noši, go se kgetholle, seriti, phihlelelo le go šoma gabotse ga dikgorotsheko.
- (5) Taelo goba sephetho seo se tšerwego ke kgorotsheko se tlema batho ka moka le ditho tša mmušo tšeo taelo le sephetho di di amago.
- (6) Moahlodi Mogolo ke hlogo ya tša molao mme o diragatša maikarabelo hlangong le tekolong ya ditlwaedi le maemo bakeng sa tiragatšo ya mešomo ya tša molao dikgorotshekong ka moka.

[Karolwana (6) e tsentswe ka karolo 1 ya Molaophetošwa wa Bosupa wa Molaotheo wa 2012]

Tshepedišo ya toka

166. Dikgorotsheko ke-
- (a) Kgorotsheko ya Molaotheo;
- (b) Kgorokgolo ya Tsheko ya Boipiletšo;
- (c) Kgorokgolo ya Afrika Borwa, le kgorokgolo ye nngwe le ye nngwe ya boipiletšo yeo e ka hlongwago go ya ka Molao wa Palamente go theeletša boipiletšo go tšwa go kgorotsheko efe goba efe ya maemo a go swana le a Kgorokgolo ya Afrika Borwa;
- (d) Dikgorotsheko tša boMmaseterata; le
- (e) Kgorotsheko efe goba efe yeo e hlomilwego goba ye e amogelwego ke Molao

wa Palamente, go akaretša kgoro ye nngwe le ye nngwe ya maemo a go swana le a Kgorokgolo ya Afrika Borwa goba Dikgorotsheko tša bo Mmaseterata.

[Karolwana 166 e tsentšwe ka karolo 2 ya Molaophetošwa wa Bosupa wa Molaotheo wa 2012]

Kgorotsheko ya Molaotheo

167. (1) Kgorotsheko ya Molaotheo e bopša ke Moahlodimogolo wa Afrika Borwa, Motlatšamoahlodimogolo le baahlodi ba bangwe ba senyane.

[Karolwana ya (1) e tšeetšwe legato ke karolwana ya 11 ya Molaophetošwa wa Botshela wa Molaotheo wa 2001.]

- (2) Taba yeo e lego pele ga Kgorotsheko ya Molaotheo e swanetše go theeletšwa ke bonyane bja baahlodi ba seswai.
- (3) Kgorotsheko ya Molaotheo-
- (a) ke kgorotsheko ye e phagamego go di feta ya Rephabliki;
 - (b) e ka fa sephetho
 - (i) mererong ya molaotheo; gomme
 - (ii) morero ofe goba ofe, ge Kgorotsheko ya Molaotheo e nea matšatši bakeng sa go dira boipiletšo ka lebaka la gore morero wo o tšweletša ngangišano ya molao wa bohlokwa bja setšhaba ka kakaretšo woo o tla akanywago ke Kgorotshekelo, gape
 - (c) e ka tšea sephetho sa mafelelo moo e nago le bolaodi gona

[Karolwana (3) e tsentšwe ka karolo 3 ya Molaophetošwa wa Bosupa wa Molaotheo wa 2012]

- (4) Ke fela Kgorotsheko ya Molaotheo yeo e ka-
- (a) fago sephetho phapanong yeo e lego gona magareng ga ditho tša mmušo lekaleng la mmušo wa naga goba wa diprofense mabapi le maemo a molaotheo, maatla goba mediro ya ditho tše dingwe tša mmušo;
 - (b) tšeago sephetho ka ga go ba molaotheong ga Molaokakanywa ofe goba ofe wa palamente goba wa profense; eupša e ka dira bjalo fela mo mabakeng a a ukangwego karolong ya 79 goba 121;
 - (c) tšeago sephetho ka ga dikgopelo tše di ukangwego karolong ya 80 goba 122;
 - (d) tšeago sephetho ka ga go ba molaotheong ga phetošo ye nngwe le ye nngwe ya Molaotheo;
 - (e) tšeago sephetho sa gore Palamente goba Mopresidente o paletšwe ke go phethagatša tlamego ya gagwe go molaotheo; goba

(f) hlatsela molaotseo wa profense go ya ka karolo ya 144.

- (5) Kgorotsheko ya Molaotseo e tšea sephetho sa mafelelo mabapi le ge eba Molao wa Palamente, Molao wa profense goba maitshwara a Mopresidente a Molaotseong, gomme e swanetše go tiišetša taelo ya taelo ya mabapi le go se loke yeo e filwego ke Kgorokgolo ya Tshoko ya Boipiletšo, Kgorokgolo ya Afrika Borwa goba kgoro ye nngwe le ye nngwe ya maemo a go swana le a tšona, pele taelo yeo e ka ba le maatla a itšego.

[Karolwana (5) e tseetšwe ka karolo 2 ya Molaophetošwa wa Bosupa wa Molaotseo wa 2012]

- (6) Molao wa naga goba melawana ya Kgorotsheko ya Molaotseo e swanetše go dumelela motho, ge seo se le kgahlegong ya toka le tumelelong ya Kgorotsheko ya Molaotseo-
- (a) go tliša taba thwii go Kgorotsheko ya Molaotseo; goba
- (b) go dira boipiletšo thwii go Kgorotsheko ya Molaotseo go tšwa go kgorotsheko e nngwe le e nngwe.
- (7) Taba ya Molaotseo e akaretša morero o mongwe le wo mongwe wo o akaretšago tlhathollo, tšhireletšo goba tirišo ya Molaotseo.

Kgorokgolo ya Tshoko ya Boipiletšo

168. (1) Kgorokgolo ya Tshoko ya Boipiletšo e na le Presidente, Motlatšapresidente le palo ya baahlodi ba boipiletšo bao ba laolwago go ya ka Molao wa Palamente.

[Karolwana ya (1) e tšeešwe legato ke karolwana ya 12 ya Molaophetošwa wa Botshela wa Molaotseo wa 2001.]

- (2) Taba yeo e lego pele ga Kgorokgolo ya Tshoko ya Boipiletšo e swanetše go ahlolwa ke palo ya baahlodi yeo e laolwago go ya ka Molao wa Palamente.

[Karolwana ya (2) e tšeešwe legato ke 12 ya Molaophetošwa wa Botshela wa Molaotseo wa 2001.]

- (3) (a) Kgorokgolo ya Tshoko ya Boipiletšo e ka no tšea sephetho ka boipiletšo bofe goba bofe bo tšwago go Kgorokgolo goba kgorong ya maemo a swanago le a Kgorokgolo ya Afrika Borwa, efela ntle le malebana le merero ya mešomo goba phadišano go fihla moo go ka laolago Molao wa Palamente wo tšwago Kgorotshekong ye.

- b) Kgorokgolo ya boipiletšo e ka dira sephetho fela—
 - (i) boipiletšo;
 - (ii) ditaba tšeo di amanago le boipiletšo; le
 - (iii) taba ye nngwe le ye nngwe yeo e ka romelwago go yona go ya ka mabaka ao a hlalošwago ke Molao wa Palamente.

[Karolwana (3) e tsentšwe ka karolo 4 ya Molaophetošwa wa Bosupa wa Molaotheo wa 2012.]

Kgorokgolo YA Afrika Borwa

169. (1) Kgorokgolo ya Afrika Borwa e ka dira sephetho —
- (a) taba efe goba efe ya molaotheo ka ntle le taba yeo—
 - (i) Kgorotsheko ya Molaotheo e dumetše to theeletša thwii go ya ka karolo 167(6)(a); goba
 - (ii) e fetišeditšwego ke Molao wa Palamente go kgorotsheko e nngwe ya maemo a go swana le a Kgorokgolo ya Afrika Borwa; le
 - (b) taba efe goba efe yeo e sego ya fetišetšwa go kgorotsheko e nngwe ke Molao wa Palamente.
- (2) Kgorokgolo ya Afrika Borwa e na le Makala ao a laelwago ke Molao wa Palamente, mme Molao o swanetše go phethagaletša—
- (a) hlango ya Makala. ka sekgoba se tee goba tše pedi goba dikgoba tše ntšhi Lekaleng; gape
 - (b) Kabelo ya maatla go Lekala goba sekgoba sa Lekala
- (3) Lekala le lengwe le lengwe la Kgorokgolo ya Afrika Borwa -
- (a) le na le Mopresidente wa Moahlodi
 - (b) le ka ba le Mopresidente wa Moahlodi o tee goba ba bantšhi; gape
 - (c) le na le palo ya baahlodi yeo e laelwago go ya ka tlhakamolao ya bosetšhaba.

[Karolwana 169 e tsentšwe ka karolo 5 ya Molaophetošwa wa Bosupa wa Molaotheo wa 2012.]

Dikgorotsheko tše dingwe

170. Dikgorotshekelo ka moka ntle le tše hlalošitšwego go dikarolo 168 le 169 di ka tšea sephetho ka taba ye nngwe le ye nngwe yeo e laolwago ke Molao wa Palamente, eupša kgorotsheko ya maemo a ka fase ga a Kgorokgolo ya Afrika Borwa ga se ya swanela go dira dinyakišišo goba go tšea sephetho ka ga go ba molaotheong ga molao wo mongwe le

wo mongwe goba maitshwaro a Mopresidente.

[Karolwana 170 e tsentšwe ka karolo 6 ya Molaophetošwa wa Bosupa wa Molatheo wa 2012]

Ditshepedišo tša dikgorotsheko

171. Dikgorotsheko ka moka di šoma go ya ka molao wa naga, gomme melawana le ditshepedišo tša tšona di swanetše go hlagišwa ka molaong wa naga.

Maatla a dikgorotsheko mererong ya molatheo

172. (1) Ge e tšea sephetho mabapi le taba ya molatheo maatleng a yona, kgorotsheko-
- (a) e swanetše go bega gore molao wo mongwe le wo mongwe goba maitshwaro a a sa sepelelanego le Molatheo ga a šome ka lebaka la go se be tshepedišong ga wona; ebile
 - (b) e ka dira taelo ye nngwe le ye nngwe ye e lokilego le ya maswanedi, go akaretšwa-
 - (i) taelo ye e fokotšago khuetšo ya go lebelela morago ya pego ya go se be tshepedišong; le
 - (ii) taelo ye e fegago pego ya go se be tshepedišong lebakeng le maamong a mangwe le a mangwe, go dumelela taolo ya bokgoni go lokiša phošo yeo.
- (2) (a) Kgorokgolo ya Tshoko ya Boipiletšo, Kgorokgolo ya Tshoko goba kgorotsheko ya maemo a a swanago le a tšona e ka ntšha taelo mabapi le go ba molaotheong ga Molao wa Palamente, Molao wa Profense goba maitshwaro a mangwe le a mangwe a Mopresidente eupša taelo ya mabapi le taba ye e sa sepelelanego le Molatheo ga e na maatla ka ntle le ge e tiišetšwa ke Kgorotsheko ya Molatheo.
- (b) Kgorotsheko ye e fago taelo ya mabapi le taba ya go se sepelelane le molatheo e ka ntšha thibelo ya nakwana goba kimollo ya nakwana go yo a amegago, goba e ka emiša tshepedišo nakwana go sa letetšwe sephetho sa Kgorotsheko ya Molatheo ka ga go ba molaong ga Molao goba maitshwaro.
 - (c) Molao wa naga o swanetše go hlagiša phetišetšo ya taelo ya taba ya go se sepelelane le molatheo go Kgorotsheko ya Molatheo.
 - (d) Motho mang le mang goba setho se sengwe le se sengwe sa mmušo seo se nago le kgahlego ye e lekanego, se ka dira boipiletšo, goba sa kgopela thwii go

Kgorotsheko ya Molaotheo go tlišetša goba go fapanya taelo ya taba ya go se sepelelane le molaotheo ke kgorotsheko go ya ka karolwana ye.

Maatla ao a abetšwego

173. Kgorotsheko ya Molaotheo, Kgorokgolo ya Tshoko ya Boipiletšo le Kgorokgolo ye nngwe le ye nngwe e na le maatla ao a abetšwego a go šireletša le go laola ditshepetšo tša tšona, le go hlabolla molaakakaretšo, di lebeletše kudu kgahlego ya toka.

[Karolwana 173 e tsentšwe ka karolo 8 ya Molaophetošwa wa Bosupa wa Molaotheo wa 2012]

Go thwalwa ga bahlankedi ba toka

174. (1) Mosadi goba monna yo mongwe le yo mongwe yo a nago le tshwanelo a loketše le go swanela, a ka thwalwa go ba mhlankedi wa toka. Motho ofe goba ofe yo a tla thwalwago Kgorontsheko ya Molaotheo o swanetše go ba gape moagi wa Afrika Borwa.
- (2) Go bohlokwa gore boahlodi bo laetše ka bophara tlhamego ya morafe le bong ya Afrika Borwa ge go thwalwa bahlankedi ba toka.
- (3) Mopresidente bjalo ka hlogo ya khuduthamaga ya naga, morago ga go rerišana le Khomišene ya Ditirelo tša Toka le baetapele ba diphathi tšeo di emetšwego ka go Seboka sa Maloko a Palamente, o thwala Moahlodimogolo le Motlatšamoahlodimogolo le morago ga go rerišana le Khomišene ya Ditirelo tša Toka, o thwala Mopresidente le Motlatša Mopresidente wa Kgorokgolo ya Tshoko ya Boipiletšo.

[Karolwana ya (3) e tšebetšwe legato ke karolwana ya 13 ya Molaophetošwa wa Botshela wa Molaotheo wa 2001.]

- (4) Baahlodi ba bangwe ba Kgorotsheko ya Molaotheo ba thwalwa ke Mopresidente bjalo ka hlogo ya khuduthumaga ya naga, morago ga go rerišana le Moahlodimogolo wa Kgorotsheko ya Molaotheo le baetapele ba diphathi tšeo di emetšwego Kopanong ya Maloko a Palamente ka moka, ka go latela tshepedišo ye e latelago:
- (a) Khomišene ya Tirelo ya Toka e swanetše go rulaganya lenaneo la bonkgetheng gotee le maina a mangwe a mararo go feta palo ya bao ba swanetšego go thwalwa, gomme e fe Mopresidente lenaneo leo.

- (b) Mopresidente a ka thwala baahlodi go tšwa lenaneong leo, gomme o swanetše go tsebiša Khomišene ya Tirelo ya Toka, ka mabaka, gore go reng ge maina a mangwe a sa amogelege gomme go sa na le dikgoba tšeo di sa swanetšego go tlatšwa.
- (c) Khomišene ya Tirelo ya Toka e swanetše go oketša lenaneo ka maina a bonkgetheng ba bangwe gomme Mopresidente o swanetše go tlatša dikgala tše di šetšego go tšwa lenaneong leo la koketšo.

[Karolwana ya (4) e tšeetšwe legato ke karolwana ya 13 ya Molaophetošwa wa Botshela wa Molaotseo wa 2001.]

- (5) Ka dinako tšohle, bonnyane maloko a mane a kgorotsheko ya Molaotseo e swanetše go ba batho bao e bego e le baahlodi ka nako yeo ba kgethwago go Kgorotsheko ya Molaotseo.
- (6) Mopresidente o swanetše go kgetha baahlodi ba dikgorotsheko ka moka ka keletšo ya Khomišene ya Tirelo ya Toka.
- (7) Bahlankedi ba bangwe ba semolao ba swanetše go kgethwa go ya ka Molao wa Palamente woo o swanetšego go netefatša gore kgetho, tthatlošo, tšhutišo goba go raka ga, goba go tšeelwa magato a kgalemo kahlolong, le bahlankedi ba ba tša toka go dirwa ka ntle le mogau goba lehloyo.
- (8) Pele ga ge bahlankedi ba ka thoma go dira mešomo ya bona, ba swanetše go ikana goba go itlama go ya ka Šetulo 2, gore ba tla thekga le go šireletša Molaotseo.

Thwalo ya Baahlodi ba motšwaoswere

175. (1) Mopresidente a ka thwala mosadi goba monna go šoma bjalo ka Motlatša Moahlodi Mogolo goba ya Kgorotsheko ya Molaotseo ge go na le sekoba dikantorong dife goba dife tša tšeo goba motho yo swerego kantorong ye a se gona. Go thwalwa go swanetše go dirwa ka tumelelo ya leloko la Kabinete leo le nago le maikarabelo a tirišo ya molao yo a šomišanago mmogo le Moahlodimogolo, mme thwalo bjalo ka motlatša Moahlodi Mogolo e swanetše go dirwa go tšwa go dikgoba tša baahlodi bao ba bego ba thwetšwe Kgorotshekong ya Molaotseo go ya ka karolo 174 (4).

[Karolwana ya (1) e tšeetšwe legato ke karolwana ya 14 ya Molaophetošwa wa Botshela wa Molaotseo wa 2001 gape e tšentšwe ka karolo 9 ya Molaophetošwa wa Bosupa wa Molaotseo wa 2012.]

- (2) Leloko la Kabinete leo le nago le maikarabelo a tiragatšo ya molao o swanetše go thwala baahlodi ba motšwaoswere go ya dikgorotshelong tše dingwe ka morago ga go rerišana le moahlodi wa godimo wa kgorotshoko moo moahlodi wa motšwaoswere a tlilego go šoma gona.

Dipakatiro le meputso

176. (1) Moahlodi wa kgorotshoko ya Molaotseo o kgethwa go šoma mo mengwageng e sa mpshafatšwego ye 12 eupša o swanetše go rola modiro ge a na le mengwaga ye 70, go eya ka gore ke efe e tlogo pele, ka ntle le ge Molao wa Palamente o katološa pakatiro ya Mahlodi wa Kgorotshoko ya Molaotseo.

[Karolwana ya 1 e tšeešwe legato ke karolwana 15 ya Molaophetošwa wa Botshela wa Molaotseo wa 2001.]

- (2) Baahlodi ba bangwe ba swara modiro go fihla ba rolwa modiro go ya ka Molao wa Palamente.
- (3) Meputso, diputseletšo le dikholo tša baahlodi di ka no se fokotšwe.

Go tlošwa

177. (1) Moahlodi a ka tlošwa setulong ge fela-
- (a) Khomišene ya Ditirelo tša Toka e ka hwetša gore go na le se se mo šitišago, o tloga a palelwa ke modiro wa gagwe, goba ge a bonwa molato ka ga maitshwara a sa lokago; gomme
- (b) Kopano ya Maloko a Palamente ka Moka e dira boipiletšo bja gore moahlodi yoo a tlošwe setulong, go ya ka sephetho seo se amogetšwego ke bonnyane peditharong ya maloko a yona.
- (2) Mopresidente o swanetše go tloša moahlodi šetulong ge go se na go amogelwa sephetho seo e lego boipiletšo bja gore moahlodi yoo a rolwe modiro.
- (3) Mopresidente, ka keletšo ya Khomišene ya Ditirelo tša Toka, a ka no kgaotša nakwana mošomo wa moahlodi yoo a sa nyakišišwago go ya ka karolwana ya (1).

Khomišene ya Ditirelo tša Toka

178. (1) Go na le Khomišene ya Ditirelo tša Toka, yeo e bopilwego ke-
- (a) Moahlodimogolo, yoo a swarago marapo ge go na le dikopano tša Khomišene;
 - (b) Mopresidente wa Kgorokgolo ya Tsheko ya Boipiletšo;

[Temana ya (b) e tšeešwe legato ke karolwana ya 16 (a) ya Molaophetošwa wa Botshela wa Molaotheo wa 2001.]

- (c) Moahlodimopresidente o tee yo a kgethilwego ke Mopresidente wa Baahlodi;
- (d) leloko la Kabinete leo le rwelego maikarabelo a tshepedišo ya toka, goba mohlatlolani naye yo a beilwego ke leloko leo la Kabinete;
- (e) baboleledi ba babedi bao ba lego mošomong bao ba kgethilwego go tšwa mo boithuteding bja baboleledi go emela boithutelo bjo ka kakaretšo, gomme ba kgethwa ke Mopresidente;
- (f) boramelao ba babedi bao ba kgethilwego go tšwa boithuteding bja boramelao go emela boithutedi bjo ka kakaretšo, gomme ba kgethwa ke Mopresidente;
- (g) morutiši o tee wa Molao yo a kgethilwego ke barutiši ba molao go tšwa diyunibesithing tša Afrika-Borwa;
- (h) batho ba ba tshelago bao ba kgethilwego ke Seboka sa Maloko a Palamente go tšwa malokong a yona, bao bonnyane maloko a mararo e swanetšego go ba maloko a diphathi tša kganetšo tšeo di nago le boemedi Kopanong ya Maloko a Palamente ka Moka;
- (i) Boramelao ba ruri ba bane bao e lego maloko a Khansele ya Setšhaba ya Diprofense bao ba beilwego gotee le Khansele, ka thekgo ya dibouto tša diprofense tše tshelago;
- (j) batho ba bane bao ba kgethilwego ke Mopresidente bjalo ka ge e le hlogo ya khuduthamaga ya setšhaba, ka morago ga therišano le baetapele ba diphathi ka moka tšeo di lego Kopanong ya Maloko a Palamente ka Moka; le
- (k) ge go sekasekwa merero yeo e amanago le Lekala la Kgorokgolo ya Afrika Borwa, Moahlodimopresidente wa Lekala le Tonakgolo goba mohlatlolani yo a kgethilwego ke yo mongwe le yo mongwe wa bona.

[Temana ya (k) e tšeešwe legato ke karolwana ya 2 (a) ya Molaophetošwa wa Bobedi wa Molaotheo wa 1998 ka karolo 16(b) ya Molaophetošwa wa Botshela wa Molaotheo wa 2001 gape le ka karolo 10 ya Molaophetošwa wa Bosupa wa Molaotheo wa 2012.]

- (2) Ge palo ya batho bao ba šišintšwego mo gare ga boithutedi bja baboleledi go ya ka ditaelo tša karolwana (1)(e) goba (f) e lekana le ya dikgoba tše di swanetšego go tlatšwa, Mopresidente o swanetše go ba kgetha. Ge palo ya batho bao ba šišintšwego e feta palo ya dikgoba tšeo di swanetšego go tlatšwa, Mopresidente, morago ga go rerišana le boithutedi bja maswanedi, o swanetše go kgetha ba ba lekanego bao ba šišintšwego go tlatša dikgoba, go hlokomelwa tlhokego ya go netefatša gore bao ba kgethilwego ba emela boithutedi bjoo ka botlalo.
 - (3) Maloko a Khomišene a a kgethilwego ke Khansele ya Setšhaba ya Diprofense a šoma go fihla ge a tlošwa sammaletee, goba go fihla ge go hlolega sekgala se sengwe palong ya bona. Maloko a mangwe ao a kgethilwego goba a hlaotšwego go ba khomišeneng, a šoma go fihlela go kgethwa ba bangwe boemong bja bjona ke bao ba bego ba bakgethile goba ba ba hlaotše.
 - (4) Khomišene ya Ditirelo tša Toka e na le maatla le mešomo yeo e efilwego Molaotheong le go molaotlhaka wa naga.
 - (5) Khomišene ya Tirelo tša Toka e ka eletša mmušo wa setšhaba ka ga morero wo mongwe le wo mongwe wo o amanago le toka goba tshepedišo ya toka; eupša ge e sekaseka morero wo mongwe ka ntle le kgetho ya moahlodi, e swanetše go dula ka ntle le maloko ao a kgethilwego go ya ka karolwana ya (1)(h) le (i).
 - (6) Khomišene ya Ditirelo tša Toka e ka rera thulaganyo ya yona, eupša diphetho tša Khomišene di swanetše go thekgwa ke bontši bja maloko a yona.
 - (7) Ge moahlodimogolo goba Mopresidente wa Kgorokgolo ya Tsheko ya Boipiletšo a palelwa nakwana go šoma Khomišeneng, Motlatšamoahlodimogolo goba Motlatšamopresidente wa Kgorokgolo ya Tsheko ya Boipiletšo, ka ge go le ka gona, a šoma bjalo ka mohlatlolani wa gagwe ka Khomišeneng.
- [Karolwana ya (7)e tlaleditšwe ka karolo ya 2 (b) ya Molaophetošwa wa Bobedi wa Molaotheo wa 1998 mme e tšeetšwe legato ke karolwana 16 (c) ya Molaophetošwa wa Botshela wa Molaotheo wa 2001.]
- (8) Mopresidente le batho bao ba kgethago, ba a kgetha goba ba thwala maloko a Khomišene go ya ka karolwana ya (1)(c), (e), (f) le (g), ba ka, ka tsela ya go swana ba kgetha, ba kgethela goba ba thwala mohlatlolani wa yo mongwe le yo mongwe wa maloko ao, go šoma ka Khomišeneng nako le nako ge leloko le le amegago le

palelwa nakwana ke go šoma ka lebaka la go palelwa ke mošomo goba ge a se gona ka Repabliking goba ka mabaka a mangwe a go kwala.

[Karolwana ya (8) e tlaleditšwe ka karolo ya 2(b) ya Molaophetošwa wa Bobedi wa Molaotšho wa 1998.]

Bolaodi bja Botšhotšhisi

179. (1) Go na le bolaodi bo tee bja botšhotšhisi mono Repabliking, bjoo bo hlamilwego go ya ka Molao wa Palamente, gomme bo bopša ke-
- Molaodi wa Setšhaba wa Botšhotšhisi bja setšhaba yoo e lego hlogo ya bolaodi bja botšhotšhisi, mme o kgethwa ke Mopresidente bjalo ka setho sa khuduthamaga ya setšhaba; le
 - Balaodi ba Botšhotšhisi bja Setšhaba le batsšhotšhisi bjalo ka ge go laeditšwe Molaong wa Palamente.
- (2) Bolaodi bja botšhotšhisi bo na le maatla a go tliša ditatofatšo tša melato ya bosenyi legatong la naga, le go dira mediro ye e nyakegago yeo e sepelelanago le go tšea magato ditatofatšong tša bosenyi.
- (3) Molao wa setšhaba o swanetše go kgonthiša gore Balaodi ba Botšhotšhisi bja Setšhaba-
- ba na le boithutelo bja maleba; gomme
 - ba na le maikarabelo a go tšhotšhisa makaleng a a itšego, fela go laolwa ke karolwana ya (5).
- (4) Molao wa naga o swanetše go netefatša gore bolaodi bja tša botšhotšhisi bo diragatša mešomo ya bjona ka ntle le letšhogo, kgaugelo goba kgethollo.
- (5) Molaodi wa Setšhaba wa Botšhotšhisi bja Setšhaba -
- o swanetše go phetha, ka kwano le leloko la Kabinete leo le rwelego boikarabelo bja tiragatšo ya toka, le ka morago ga therišano le Molaodi wa Botšhotšhisi bja Setšhaba maikemišetšo a tshekišo yeo e swanetšego go fiwa šedi tshepedišong tša tshekišo;
 - o swanetše go ntšha ditaello tša maikemišetšo tše di swanetšego go šetšwa tshepedišong ya tshekišo;
 - a ka no tšenagare tshepedišo ya tshekišo ge ditaello tša morero di sa latelwe; gomme

- (d) a ka lekodišiša sephetho sa go sekiša goba go se sekiše, ka morago ga go rerišana le Molaodi wa Botšhotšhisi bja Setšhaba yo a amegago le ka morago ga ge a amogetše boipiletšo mo nakong ye e beilwego ke Molaodi wa Setšhaba wa Bolaodi bja Setšhaba bja Botšhotšhisi, go tšwa go bao ba latelago:
 - (i) Molatofatšwa.
 - (ii) Molli.
 - (iii) Motho yo mongwe le yo mongwe goba bao ba amegago bao Molaodi wa Setšhaba a bonago ba swanetše.
- (6) Leloko la Kabinete leo le nago le maikarabelo taolong ya merero ya toka le swanetše go šomiša maikarabelo a lona a mafelelo godimo ga bolaodi bja botšhotšhisi.
- (7) Ditaba ka moka tšeo di sepelelanago le bolaodi bja botšhotšhisi di swanetše go laolwa ke molao wa naga.

Ditaba tše dingwe tšeo di amago taolo ya toka

180. Molao wa naga o ka no rulaganyetša taba ye nngwe le ye nngwe yeo e amanago le taolo ya toka yeo go sa bolelwego ka yona ka mo Molaotheong, go akaretšwa-
- (a) mananeo a tlhahlo ya bahlankedi ba tša toka;
 - (b) ditshepedišo tša go sekaseka dipelaelo mabapi le bahlankedi ba tša toka; le
 - (c) go kgatha tema ga batho ka ntle le bahlankedi ba toka go tšea diphetho ka kgorong ya tsheko.